

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) Examination, January - 2023**DSC - C2 : MARATHI (मराठी)****काव्यगंध (Paper - IV)****Sub. Code : 73347/ 77647****Day and Date : Wednesday, 11 - 01 - 2023****Total Marks : 50****Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.**

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा. [10]

- अ) केशवसुत कोणत्या कवितेतून जातिव्यवस्थेवर भाष्य करतात ?
- i) नवा शिपाई
 - ii) तुतारी
 - iii) अंत्यजाच्या मुलाचा पहिला प्रश्न
 - iv) गोफण केली छान
- ब) फुंकर कवितेतील प्रियकराला काचेच्या कपाटात काय दिसते ?
- i) लाकडी फळे
 - ii) फुलपाखरे
 - iii) तिचे छायाचित्र
 - iv) भूश्यांच्या राघू मैना
- क) सन अठराशे मध्ये कुठे भेट घडायला हवी होती असे कवीला वाटते ?
- i) पुणे
 - ii) मुंबई
 - iii) कोल्हापूर
 - iv) नागपूर
- ड) कष्टकरी आई कारखान्याची आरास बघायला मुलांना कधी घेऊन जायची ?
- i) गुढीपाडव्याला
 - ii) पंचमीला
 - iii) दसऱ्याच्या आदल्या दिनी
 - iv) होळीला
- इ) कौरवांच्या दरबारी लाज झाकायला कोण धावून गेला ?
- i) कृष्ण
 - ii) अर्जुन
 - iii) कबीर
 - iv) कामगार

- फ) हळूहळू कुणाच्या आयुष्याचा खेळ होतो असे कवी सांगतो ?
- i) कर्वींच्या
 - ii) मुलींच्या
 - iii) शहराच्या
 - iv) वास्तवाच्या
- य) उन्हापावसात उभे राहण्याची कुणाला गरज नसते ?
- i) शहराला
 - ii) पुतळ्यांना
 - iii) समुद्राला
 - iv) मंदिरांना
- र) प्रत्येकजण सुरक्षेसाठी काय शोधतो आहे ?
- i) पोलिसांकडे जातो
 - ii) आपापल्या कल्पाचा शोध घेतो
 - iii) तक्रार करतो
 - iv) घराला कुंपण घालतो
- ल) सैन्यात भरती झालेला भाऊ शहीद झाला तेव्हा कोणत्या घोषणा घुमल्या ?
- i) वंदे मातरम्
 - ii) भारत माता की जय
 - iii) जय हिंद
 - iv) जय जवान जय किसान
- व) लाख जग बदललं तरी कशाशी बांधलेलं आयुष्य तोडता येत नाही ?
- i) गायीशी
 - ii) आईशी
 - iii) भूमीशी
 - iv) वास्तवाशी

प्र.2) 'तुतारी' या कवितेतून कवी बंडाचे निशाण का उभे करीत आहे ? [10]

किंवा

कवी वसंत बापट यांच्या कवितेतील प्रियकराचे व्यक्तिमत्त्व कशा प्रकारचे आहे ? ते सांगा.

प्र.3) नारायण सुर्वे यांच्या कवितेतील अनुभवविश्वाचे चित्रण करा. [10]

किंवा

वसंत आबाजी डहाके यांच्या कवितेतून येणाऱ्या प्रतिमांविषयी थोडक्यात लिहा.

प्र.4) थोडक्यात उत्तरे लिहा (चारपैकी दोन)

[10]

- अ) अजीम नवाज राही यांच्या कवितेतील मोहळा व गावाचे चित्रण तुमच्या शब्दात लिहा.
- ब) मोडतोडीतून डागडुजीची भाषा शिकताना या कवितेतून कवीचे कोणते मनोगत व्यक्त होते?
- क) कल्पना दुधाळ यांची कवितेतील स्त्रीचा अस्तित्वशोध तुमच्या शब्दात स्पष्ट करा.
- ड) ‘घोषणा’ या कवितेतील सामाजिक जाणीव स्पष्ट करा.

प्र.5) लघुत्तरी प्रश्न. (चारपैकी दोन)

[10]

- अ) काव्यलेखन करताना कोणकोणत्या घटकांना महत्त्व द्यावे?
- ब) पहिल्या पावसात भिजल्याचा अनुभव कवितेत कसा व्यक्त करता येईल.
- क) काव्यनिर्मितीच्या प्रेरणा सांगा.
- ड) कोरोनाचा अनुभव कवितेतून मांडा.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) Examination, January - 2023**मराठी (MARATHI) (Optional) (Paper - III) (DSC - C1)****पाद्यपुस्तक : काय डेंजर वारा सुटलाय – जयंत पवार मराठी भाषिक कौशल्ये : संवाद लेखन****Sub. Code : 73346/77646****Day and Date : Tuesday, 10 - 01 - 2023****Total Marks : 50****Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.**

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :**[10]**

- i) सेफ इंडिया इन्शुरन्स कंपनीत सत्यविजय दाभाडे कोणत्या पदावर असतात ?
 - अ) डेव्हलपमेंट ऑफिसर
 - ब) व्यवस्थापक
 - क) लिपिक
 - ड) एजंट
- ii) मेहता बिल्डरचे प्लॅट का विकले जात नसतात ?
 - अ) गटारीमुळे
 - ब) स्मशानभूमीमूळे
 - क) खराब रस्त्यामुळे
 - ड) मंदीमुळे
- iii) टाइल्स फैक्टरीचा मालक दाभाडेसह कोणाचा प्लॅट घेणार असतो ?
 - अ) रवारकर
 - ब) कशाळकर
 - क) पुसाळकर
 - ड) नाडकर्णी
- iv) दाभाडे यांच्या घरात माणसे घुसतात तेव्हा बंटी कुठे गेलेला होता ?
 - अ) अहमदनगर
 - ब) बेंगलोर
 - क) औरंगाबाद
 - ड) हैद्राबाद
- v) सत्यविजय दाभाडे शेवटपर्यंत कशासाठी संघर्ष करतात ?
 - अ) घरासाठी
 - ब) नोकरीसाठी
 - क) पदासाठी
 - ड) पैशासाठी
- vi) ‘काय डेंजर वारा सुटलाय’ या नाटकाच्या शेवटच्या भागत दाभाडे यांची सेवा कोण करतं ?
 - अ) बंटी
 - ब) पत्नी
 - क) मुन्ना
 - ड) चिंगी

- vii) दाभाडे यांच्या घरात कुणाचा खून होतो ?
 अ) बंटी ब) घुसखोर स्त्री
 क) बिल्डर ड) मुन्ना
- viii) 'जब माँ-बाप सो जाते हैं तो बेटा कहता है, पापा सोना नहीं तो बिल्डर आयेगा' असे कोण म्हणतो ?
 अ) मुन्ना ब) दाभाडे
 क) बंटी ड) चिंगी
- ix) सत्यविजय दाभाडे कोणत्या इमारतीत रहात होते ?
 अ) कुसुमकुंज ब) वरदकुंज
 क) कृष्णकुंज ड) कुमुदकुंज
- x) सातच्या आत घरात येण्यास दाभाडे यांना कोण सांगते ?
 अ) मुलगा ब) पत्नी
 क) मुलगी ड) शेजारी

प्र.2) 'माणसाच्या घुसखोरीचा इतिहास दाखवणारे नाटक', या दृष्टीने 'काय डेंजर वारा सुटलाय' या नाटकाचे विश्लेषण करा. [10]

किंवा

माणसाला उद्धवस्त करणाऱ्या संस्कृतीचे चित्रण 'काय डेंजर वारा सुटलाय' या नाटकात कसे येते ते स्पष्ट करा.

प्र.3) 'काय डेंजर वारा सुटलाय' नाटकातील संघर्ष बिंदू विशद करा. [10]

किंवा

'काय डेंजर वारा सुटलाय' नाटकातील विभिन्न प्रवृत्तीची पात्रे स्पष्ट करा.

प्र.4) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीन पैकी दोन) [10]

- अ) 'काय डेंजर वारा सुटलाय' मधील गोष्टीवेल्हाळता विशद करा.
 ब) 'काय डेंजर वारा सुटलाय' मधील पुराण कथेचे साध्य स्पष्ट करा.
 क) 'काय डेंजर वारा सुटलाय' मधील रंगमंचावरील स्क्रीनचा उपयोग स्पष्ट करा.

प्र.5) लघुतरी प्रश्न. (चार पैकी दोन) [10]

- अ) आई आणि बोबडे बोलणारे लहान मूल यांच्यातील संवाद लिहा.
 ब) 'संवाद हा शास्त्ररूपी असतो यातील सत्यता विशद करा.
 क) संवाद प्रक्रियेतील श्रोत्याचे स्थान स्पष्ट करा.
 ड) आत्मसंवादाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Seat No.	
---------------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) Examination, January - 2023**CO-OPERATION****Principles of Co-operation (Paper-I)****Sub. Code : 73326/77626****Day and Date : Saturday, 14 - 01 - 2023****Total Marks : 50****Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.**

Instructions :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternative : [10]

- i) Rockdale Equitable Pioneer's Society was founded in the year ____.
 - a) 1760
 - b) 1800
 - c) 1825
 - d) 1844
- ii) In the____, there is limited interference of the government in economic transactions of the society.
 - a) Socialism
 - b) Capitalism
 - c) Mixed economy
 - d) Cooperation
- iii) Co-existence of public and private sector is the basic characteristic of ____.
 - a) Capitalism
 - b) Mixed economy
 - c) Socialism
 - d) Cooperation
- iv) At present, there are____ Co-operative courts in Maharashtra state.
 - a) 15
 - b) 20
 - c) 25
 - d) 30
- v) In the post globalization era, government aid to Co-operatives is ____.
 - a) Increasing
 - b) Decreasing
 - c) Constant
 - d) None of these
- vi) The audit report of Co-operative societies is read in____ meeting.
 - a) General
 - b) Special
 - c) Monthly
 - d) Quarterly

- vii) Head office of the International Cooperative Alliance is located in the _____ city.
- a) London b) Delhi
c) Paris d) Washington
- viii) _____ economy is also called as planned economy.
- a) Socialist b) Capitalist
c) Mixed d) None of these
- ix) Government can give concession in _____ for the development of cooperative societies.
- a) Taxes b) Credit
c) Interest d) Share capital
- x) _____ is called friend, philosopher and guide of the cooperative societies.
- a) Deputy Registrar b) Registrar
c) Assistant Registrar d) Secretary

Q2) Write short notes (any four) [20]

- a) Features of Co-operation
b) Disputes covered under section 91 of the Maharashtra State Co-operative Societies Act, 1960.
c) Mixed economy and Co-operation
d) Need of Co-operative audit
e) Role of government in the development of Co-operation
f) Effects of globalization on Co-operatives

Q3) a) Cooperation is the Golden Mean between Capitalism and Socialism, discuss. [10]

OR

- b) Describe the basic principles of Co-operation.

Q4) a) Discuss the role of registrar of Cooperative societies. [10]

OR

- b) Explain the merits and demerits of Cooperative audit system.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[10]

- i) रॅशेल इकिटेबल पायोनिअर्स सोसायटीची स्थापना या वर्षी झाली.
 अ) 1760 ब) 1800
 क) 1825 ड) 1844
- ii) शासनाचा सपाजाच्या आर्थिक व्यवहारात पर्यादित हस्तक्षेप असतो.
 अ) समाजवादामध्ये ब) भांडवलशाहीत
 क) मिश्र अर्थव्यवस्थेत ड) सहकारात
- iii) सार्वजनिक व खाजगी क्षेत्राचे सहअस्तित्व हे अर्थव्यवस्थेचे प्रमुख वैशिष्ट्ये आहे.
 अ) भांडवलशाही ब) मिश्र
 क) समाजवादी ड) सहकारी
- iv) सध्या महाराष्ट्रात सहकारी न्यायालये आहेत.
 अ) 15 ब) 20
 क) 25 ड) 30
- v) जागतिकीकरणानंतरच्या काळात शासनाकडून सहकाराला मिळणारी मदत आहे.
 अ) वाढत ब) कमी होत
 क) स्थिर ड) या पैकी नाही
- vi) सहकारी संस्थेचा अंकेक्षण अहवाल सभेत वाचला जातो.
 अ) सर्वसाधारण ब) विशेष
 क) मासिक ड) त्रैमासिक
- vii) आंतरराष्ट्रीय सहकारी संघटनेचे मुख्य कार्यालय या शहरात आहे.
 अ) लंडन ब) दिल्ली
 क) परीस ड) वॉशिंग्टन
- viii) अर्थव्यवस्थेला नियोजित अर्थव्यवस्था असेही म्हणतात
 अ) समाजवादी ब) भांडवलशाही
 क) मिश्र ड) या पैकी नाही

- ix) सहकारी संस्थांच्या विकासासाठी शासन सवलत देऊ शकते.
- अ) करांत ब) कर्जात
 क) व्याजात ड) भाग भांडवलात
- x) यास सहकारी संस्थांचा मित्र, तत्ववेत्ता आणि मार्गदर्शक म्हणतात.
- अ) उपनिबंधक ब) निबंधक
 क) सहाय्यक निबंधक ड) सचिव

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणतेही चार)

[20]

- अ) सहकाराची वैशिष्ट्ये
 ब) महाराष्ट्र सहकारी कायदा 1960 कलम 91 अंतर्गत येणारी लवादे दावे
 क) मिश्र अर्थव्यवस्था आणि सहकार
 ड) सहकारी संस्थेच्या अंकेक्षणाची गरज
 इ) सहकाराच्या विकासातील शासनाची भूमिका
 फ) सहकारी संस्थांवरील जागतिकीकरणाचे परिणाम

प्र.3) अ) सहकार हे भांडवलशाही व साम्यवाद यातील सुवर्णमध्य आहे, चर्चा करा.

[10]

किंवा

- ब) सहकाराची मुलभूत तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4) अ) सहकार निबंधकाच्या भूमिकेची चर्चा करा.

[10]

किंवा

- ब) सहकारी संस्थेच्या अंकेक्षणाचे गुण-दोष स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) Examination, January - 2023**ECONOMICS (Optional) (Paper - III)****Macro Economics****Sub. Code : 73374/77674****Day and Date : Tuesday, 10 - 01 - 2023****Total Marks : 50****Time : 2.30 p.m. to 04.30 p.m.**

Instructions :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by - choosing correct alternative. [10]

- i) Macro Economics is concerned with _____
 - a) Whole Economy
 - b) Individual Economy
 - c) State Economy
 - d) All above given.
- ii) Study of Micro and Macro economics is _____ to each other.
 - a) Optional
 - b) Complementary
 - c) Opposite
 - d) Equal
- iii) Net National Product = Gross National Production _____
 - a) Total Expenditure
 - b) Public expenditure
 - c) Total Income
 - d) Depreciation cost
- iv) Macro Economics variable is _____
 - a) National Price
 - b) National Income
 - c) Personal Income
 - d) Transfer Income
- v) Fishers has stated _____ approach.
 - a) Transaction approach
 - b) Cambridge equation
 - c) Cash Balance approach
 - d) All above given.
- vi) Dr .Marshall has given the equation _____
 - a) $P = KY$
 - b) $P = KR$
 - c) $P = M$
 - d) $n = P (k+rk_1)$

- vii) J. B. Say has developed Law of _____
a) Employment b) Price
c) Market d) Demand
- viii) _____ has developed the General Theory of Employment.
a) Marshall b) J. M. Keynes
c) Pigou d) Fisher.
- ix) _____ has used the concepts of Foreign trade multiplier in economics.
a) Macklap -Polock b) Marshall- Pigou
c) J. M. Keynes-Khanh d) Fisher-Marshall
- x) Consumption function is a functional relationship between _____ and Consumption.
a) Income b) Saving
c) consumption d) Expenditure.

Q2) Write short notes (any four) **[20]**

- a) Macro Economics variables.
- b) Importance of National income data.
- c) Types of Index number.
- d) Principle of Effective Demand.
- e) Investment Function.
- f) Concept of Multiplier.

Q3) a) Explain the meaning and concepts of National Income. **[10]**

OR

- b) Explain the Quantities Theory of Money.

Q4) a) Explain the say's Law of Market. **[10]**

OR

- b) Explain the factors affecting on Consumption function.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 2) उजव्या बाजूचे अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील पैकी योग्य पर्याय निवडुन विधाने पूर्ण करा. [10]

- i) समग्रलक्षी अर्थशास्त्र शी संबंधित असते.
 - अ) संपूर्ण अर्थव्यवस्था
 - ब) व्यक्तिगत अर्थव्यवस्था
 - क) राज्याची अर्थव्यवस्था
 - ड) वरील सर्व
- ii) सूक्ष्म अर्थशास्त्र आणि स्थूल अर्थशास्त्र एकमेकांना असतात.
 - अ) पर्याय
 - ब) पूरक
 - क) परस्परविरोधी
 - ड) समान
- iii) निवळ राष्ट्रीय उत्पादन = स्थूल राष्ट्रीय उत्पादन –
 - अ) एकून खर्च
 - ब) सार्वजनिक खर्च
 - क) एकूण उत्पन्न
 - ड) घसरा खर्च
- iv) समग्रलक्षी आर्थिक चल
 - अ) राष्ट्रीय उत्पन्न
 - ब) राष्ट्रीय किंमत
 - क) व्यक्तिगत उत्पन्न
 - ड) संक्रमित उत्पन्न
- v) फिशर यांनी दुष्टिकोन मांडला.
 - अ) व्यवहार दुष्टिकोन
 - ब) केब्रिज समिकणे
 - क) रोख शिल्क दुष्टिकोण
 - ड) वरील सर्व
- vi) डॉ. मार्शल यांचे समीकरण
 - अ) $P = \underline{K}Y$
 - ब) $P = \underline{K}R$
 - क) $P = \underline{M}$
 - ड) $n = P (k+rk_1)$
- vii) जे.बी. से यांनी नियम मांडला.
 - अ) रोजगार
 - ब) किंमत
 - क) बाजार
 - ड) मागणी

- viii) यांनी रोजगाराचा सर्वसाधारण सिद्धांत मांडला.
अ) मार्शल	ब) J.M. केन्स
क) पिगू	ड) फिशर
- ix) यांनी विदेशी व्यापार गुणकाची संकल्पना माडली.
अ) मँकलप - पोलक	ब) मार्शल - पिगू
क) J.M. केन्स - कान्ह	ड) फिशर - मार्शल
- x) उपभोग फलन म्हणजे उपभोग आणि याच्यातील कार्यात्मक संबंध होय.
अ) उत्पन्न	ब) बचत
क) उपभोग	ड) खर्च

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) समग्रलक्षी अर्थशास्त्राची चले
- ब) राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या आकडेवारीचे महत्व
- क) निर्देशांकाचे प्रकार
- ड) प्रभावी मागणी तत्व
- इ) गुंतवणूक फलन
- फ) गुणक संकल्पना

प्र.3) अ) राष्ट्रीय उत्पन्नाचा अर्थ सांगून राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या संकल्पना स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

- ब) पैशाचा चलनसंख्यामान सिद्धांत विषद करा.

प्र.4) अ) से चा बाजारविषयक नियम स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

- ब) उपभोग फलनावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

Seat No.	
---------------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS)
Examination, January - 2023
DSC-D6 : ECONOMICS (Optional)
Money and Banking (Paper - IV)
Sub. Code: 73375/77675

Day and Date : Wednesday, 11 - 01 - 2023 **Total Marks : 50**
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentence by choosing correct alternatives: [10]

- a) The bank should pay attention to _____ in any transaction.
 - i) Cash
 - ii) Security
 - iii) Profit
 - iv) Capital
- b) In India, _____ has a monopoly on printing 1 rupee notes and all coins.
 - i) Reserve Bank of India
 - ii) State bank of India
 - iii) Government Finance Account
 - iv) Foreign Bank
- c) _____ Deposits are accepted by the depositor on condition of return on demand.
 - i) Fixed Deposits
 - ii) Savings Deposits
 - iii) Demand Deposits
 - iv) Current Deposits
- d) The Banking Control Act of India was first enacted in _____.
 - i) 1920
 - ii) 1949
 - iii) 1965
 - iv) 1980
- e) According to _____ a banker is a person who in his daily transactions accepts money from the depositor or on the current account of the depositor and pays on the order issued by him.
 - i) Prof.Sears
 - ii) H.L.Hart
 - iii) Crouther
 - iv) None of these

P.T.O.

SI - 8

- f) About the customer's account _____ the bank is responsible for maintaining.
- i) Confidentiality ii) Attention
iii) Meditation iv) None of the above
- g) According to _____, banks are not just institutions that supply money, but in a sense they are money making factories.
- i) Crouther ii) Prof.Sears
iii) H.L.Hart iv) None of these
- h) In India _____ Bank sets monetary policy.
- i) Co-operative Bank ii) Commercial Bank
iii) Private Bank iv) Central Bank
- i) The one who runs a bank business is usually called _____.
- i) Banker ii) Customer
iii) Consumer iv) Merchant
- j) If the account is closed within one year of opening, as per the bank rules _____ has to be paid.
- i) Fee ii) Penalty
iii) Refund iv) Interest

Q2) Write a short note (any four) **[20]**

- a) Balance Sheet of Banks
b) Different types of deposits
c) Accounts of non-resident Indians
d) Developmental functions of the Reserve Bank
e) Non-performance Assets
f) Banking Ombudsman

Q3) a) Explain the limits of credit creation by explaining what is credit creation. **[10]**

OR

- b) Explain the process of opening and closing a bank account.

Q4) a) Explain the meaning of monetary policy and the objectives of monetary policy. **[10]**

OR

- b) Explain the advantages and disadvantages of a bank merger.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील प्रश्नांचे उत्तरे योग्य पर्याय निवडून द्या. [10]

- अ) बँकेने कोणतेही व्यवहार करताना सर्वप्रथम कडे लक्ष दिले पाहिजे.
i) रोखता	ii) सुरक्षितता
iii) लाभता	iv) भांडवल
- ब) भारतात 1 रुपयाची नोट व सर्व नाणी छापण्याची मक्केदारी यांची असते.
i) रिझर्व बँक ऑफ इंडिया	ii) स्टेट बँक ऑफ इंडिया
iii) सरकारचे अर्थ खाते	iv) परकीय बँक
- क) ठेवी या ठेवीदाराने मागताक्षणी परत करण्याच्या अटीवर स्विकारल्या जातात.
i) मुदत ठेवी	ii) बचत ठेवी
iii) मागणी ठेवी	iv) चालू ठेवी
- ड) भारतीय बैंकिंग नियंत्रण कायदा प्रथमत: साली अमलात आला.
i) 1920	ii) 1949
iii) 1965	iv) 1980
- इ) यांच्या मते बँकर म्हणजे अशी व्यक्ती की जी आपल्या दररोजच्या व्यवहारात ठेवीदाराकडून अथवा ठेवीदाराकरिता चालू खात्यावर पैसे स्विकारते आणि त्यांनी काढलेल्या आदेशपत्रावर पैसे देते.
i) प्रा.सेर्स	ii) एच.एल.हार्ट
iii) क्राऊथर	iv) यापैकी नाही
- फ) ग्राहकांच्या खात्याविषयी पाळण्याचे दायित्व बँकेवर असते.
i) गुप्तता	ii) लक्ष
iii) ध्यान	iv) यापैकी नाही
- य) यांच्या मते बँका केवळ पैशाचा पुरवठा करना-या संस्था नाहीत तर एका अर्थाने त्या पैसा निर्माण करणारे कारखाने आहेत.
i) क्राऊथर	ii) प्रा.सेर्स
iii) एच.एल.हार्ट	iv) यापैकी नाही

- र) भारतात चलन विषयक धोरण निश्चित करते.
- i) सहकारी बँक
 - ii) व्यापारी बँक
 - iii) खाजगी बँक
 - iv) मध्यवर्ती बँक
- ल) सामान्यत बँक व्यवसाय चालविणा-याला म्हणतात.
- i) बँकर
 - ii) ग्राहक
 - iii) उपभोक्ता
 - iv) व्यापारी
- व) खाते उघडल्यापासून एक वर्षाच्या आत बंद केल्यास बँक नियमानुसार भरावा लागते.
- i) फी
 - ii) दंड
 - iii) परतावा
 - iv) व्याज

प्र.2) टिपा लिहा (कोणतेही चार)

[20]

- अ) बँकांचा ताळेबंद
- ब) ठेवींचे विविध प्रकार
- क) अनिवासी भारतीयांचे खाते
- ड) रिझर्व बँकेची विकासात्मक कार्ये
- इ) अनुत्पादक मालमत्ता
- फ) बँकिंग लोकपाल

प्र.3) अ) पतनिर्मिती म्हणजे काय ते सांगून पतनिर्मितीच्या मर्यादा स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

- ब) बँक खाते उघडण्याची व बंद करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.4) अ) चलनविषयक धोरणाचा अर्थ सांगून चलनविषयक धोरणाची उद्दिष्टे सांगा.

[10]

किंवा

- ब) बँक विलिनीकरणाचे फायदे-तोटे स्पष्ट करा.

Seat No.	
---------------------	--

B.A. (Part-II) (Semester - III) (Revised) Examination, January - 2023
ENGLISH (Compulsory)
Ability Enhancement Compulsory Course
English for Communication (Paper - C)
Sub. Code: 73323/77623

Day and Date : Friday, 13 - 01 - 2023 **Total Marks : 50**
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.
2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Rewrite the following statements choosing the correct alternative from the ones given below: **[4]**

- a) Mr. Bidwell gave Billy a job in the locomotive shed because of his _____.
i) a real smile ii) honesty
iii) good manners iv) influence
- b) _____ is the name of tom Sawyer's aunt.
i) Aunt Jane ii) Aunt Edna
iii) Aunt Penny iv) Aunt Polly
- c) In the poem her _____ are compared to pearls.
i) eyes ii) ears
iii) teeth iv) cheeks
- d) The poem 'Father Returning Home' is written by _____.
i) A.K. Ramanujan ii) Dilip Chitre
iii) Kamla Das iv) Arun Kolatkar
- B)** Answer the following questions in one word/phrase or sentence of the following questions: **[4]**
- a) What is Billy's age when he leaves the school?
b) Who was the first boy to help Tom?
c) Who keeps a watch on the cherries?
d) How does the poet's father travels everyday to his workplace?

- Q2)** a) Answer the following questions in 3-4 sentences each. (3 out of 5). [6]
- i) How does Billy take leave of his teachers and friends on school-leaving day?
 - ii) What does the poet say about pine and apple trees?
 - iii) Why were the women in the car in tense?
 - iv) How does Tom manage to whitewash the fence in one day?
 - v) Why does the poet call the lady a heavenly paradise?
- b) Write short notes on the following in about 7-8 sentences each (2 out of 3). [8]
- i) The beautiful young lady in the poem ‘There is a garden in Her face’.
 - ii) The poet’s view about Mending Wall.
 - iii) Billy’s behavior in front of Mr. Bidwell.
- c) Do as directed. [2]
- i) Make an adjective of the following.
Energy.
 - ii) Give synonym of the following word.
Love.
- Q3)** a) Conduct an actual interview of your favourite teacher in your college and write your conversation with him/her. [4]
- b) Prepare slides on the following topic.
Topic:the addiction of smart phones. [5]
- Q4)** a) Suppose you have guests at home for wedding function Write eight sentences of offering help to them as part of hospitality. [4]
- b) Write a piece of conversation expressing agreement/disagreement on the following topic.
Topic: Participation in the Youth Festival. [4]
- Q5)** a) Write a Review of your Favourite Book. [5]
- b) Write a well organized paragraph on “Facebook Friendship”. [4]

Seat No.	
---------------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) (Revised)
Examination, January - 2023
GEOGRAPHY

DSC-D-20 : Resource Geography (Paper-IV)
Sub. Code : 73389/77689

Day and Date : Monday, 16 - 01 - 2023

Total Marks : 50

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Neat diagrams and maps must be drawn wherever necessary.
 - 4) Use of Map stencils is allowed.

Q1) Select the correct alternative from the following: [10]

- i) Resource geography is a branch of which geography?
 - a) Economic Geography
 - b) Political Geography
 - c) Social Geography
 - d) Settlement Geography
- ii) Which of the following resource is a natural resource?
 - a) Road
 - b) Vehicle
 - c) Building
 - d) Water
- iii) Which of the following Scholar defines the resource?
 - a) Zimmarman
 - b) Blache
 - c) Ratzel
 - d) Ritter
- iv) What type of resource is barren land?
 - a) Natural Stuff
 - b) Used resource
 - c) Human
 - d) Non renewable
- v) Which of the following water body covers the maximum portion of Earth?
 - a) Ground Water
 - b) Rivers
 - c) Lake
 - d) Oceans
- vi) Which among the following is responsible for the formation of Coal?
 - a) Vegetation
 - b) Water
 - c) Oil
 - d) Soil

- vii) What kind of resource is solar energy?
 - a) Divine
 - b) Magical
 - c) Natural
 - d) None of these
- viii) World forest day is observed on?
 - a) 21 March
 - b) 22 March
 - c) 5 June
 - d) 10 September
- ix) The line which connects places of same rainfall is known as?
 - a) Isobars
 - b) Isohytes
 - c) Isotherms
 - d) Contour line
- x) The line which connects places of same air pressure is known as?
 - a) Isobars
 - b) Isohytes
 - c) Isotherms
 - d) Contour line

Q2) Write short notes (any four out of six):

[20]

- a) Scope of Resource Geography
- b) Affecting Factors of Population
- c) Solar Energy
- d) Utilization of Forest
- e) Choropleth Method
- f) Proportional Circles

Q3) a) What is a natural resource? Which things are included in the resource explain? **[10]**

OR

- b) Explain the types of energy resources and their importance.

Q4) a) Explain the importance of wind energy and solar energy.

[10]

OR

- b) What is sustainable development? Explain the importance of sustainable development.

मराठी रूपांतर

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.

- 2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या आणि नकाशा काढा.
- 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 4) नकाशा स्टेन्सील्स वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.1) खालील प्रश्नांसाठी दिलेल्या पार्यायातून योग्य पर्याय निवडा. [10]

- i) साधनसंपत्ती भूगोल ही कोणत्या भूगोलाची शाखा आहे?

अ) आर्थिक भूगोल	ब) राजकीय भूगोल
क) सामाजिक भूगोल	ड) वसाहत भूगोल
- ii) खालीलपैकी कोणती साधनसंपत्ती नैसर्गिक आहे?

अ) रस्ते	ब) वाहने
क) इमारत	ड) पाणी
- iii) खालीलपैकी कोणत्या तज्ज्ञाने साधनसंपत्तीची व्याख्या केलेली आहे?

अ) डिम्मरमन	ब) ब्लाश
क) रेट्डेल	ड) रिटर
- iv) पडीक जमीन कोणत्या प्रकारची साधनसंपत्ती आहे?

अ) सुम	ब) व्यक्त
क) मानवी	ड) क्षय
- v) खालीलपैकी कोणत्या जलाशयाने पृथ्वीचा सर्वाधिक भाग व्यापला आहे?

अ) भूमिगत पाणी	ब) नद्या
क) सरोवरे	ड) महासागर
- vi) दगडी कोळश्याची निर्मिती काशापासून होते?

अ) वनस्पती	ब) पाणी
क) तेल	ड) माती
- vii) सौरशक्ती कोणत्या प्रकारची साधन संपत्ती आहे?

अ) दैवी	ब) चमत्कारिक
क) नैसर्गिक	ड) यापैकी नाही

- viii) जागतिक वन दिन कधी साजरा केला जातो?
- अ) 21 मार्च
 - ब) 22 मार्च
 - क) 5 जून
 - ड) 10 सप्टेंबर
- ix) समान पर्जन्याची ठिकाणे जोडणाऱ्या रेषांना काय म्हणतात?
- अ) समभार रेषा
 - ब) समपर्जन्य रेषा
 - क) समताप रेषा
 - ड) समोच्च रेषा
- x) समान हवेच्या भाराची ठिकाणे जोडणाऱ्या रेषांना काय म्हणतात?
- अ) समभार रेषा
 - ब) समपर्जन्य रेषा
 - क) समताप रेषा
 - ड) समोच्च रेषा

प्र.2) टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) साधनसंपत्ती भूगोल व्यासी
- ब) लोकसंख्या वितरणावर परिणाम करणारे घटक
- क) सौरऊर्जा
- ड) वनउपयोजन
- इ) छाया पद्धती
- फ) प्रमाणबद्ध वर्तुळे

प्र.3) अ) नैसर्गिक साधन संपत्ती म्हणजे काय? यामध्ये कोणकोणत्या बाबींचा साधनसंपत्तीत समावेश केला जातो ते स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

- ब) ऊर्जा संपत्तीचे प्रकार सांगून त्यांचे महत्त्व थोडक्यात सांगा.

प्र.4) अ) पवन ऊर्जा व सौरऊर्जा यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

- ब) शाश्वत विकास म्हणजे काय? शाश्वत विकासाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Seat No.	
---------------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) Examination, January - 2023
HISTORY (Optional)

DSC-D1 : History of Modern Maharashtra (1900-1960) (Paper-III)
Sub. Code : 73370/77670

Day and Date : Thursday, 12 - 01 - 2023 **Total Marks : 50**

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions : 1) All Questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Fill in the blanks by choosing appropriate alternatives marks given below : **[10]**

- i) The first Railway in India started Running in _____.
 a) 1753 b) 1853
 c) 1854 d) 1855
- ii) Balashastri Jambhekar started _____ newspaper.
 a) Darpan b) Maratha
 c) Kesari d) Nibandhamala
- iii) Congress was established in _____.
 a) 1884 b) 1885
 c) 1886 d) 1887
- iv) The Book 'Gitarhasya' has been Written by _____.
 a) Swami Vivekananda b) Dayanand Saraswati
 c) Lokmanya Tilak d) Namdar Gokhale
- v) _____ was a founder of pratisarkar movement is Satara.
 a) Nagnathanna Naikwadi b) Annasaheb Dange
 c) Krantisinh Nana Patil d) N. D. Patil
- vi) Sharda Sadan was founded by _____.
 a) Ramabai Ranade b) Pandita Ramabai
 c) Tarabai Shinde d) Anutai Wagh

- vii) Rajarshi Chhatrapati Shahu Maharaj 'Miss Clark Hostel' Started for the _____ children.
- a) Maratha b) Asprushy
c) Muslim d) Ramoshi
- viii) Andhra Pradesh was created in _____.
a) 1952 b) 1953
c) 1954 d) 1955
- ix) The state of Maharashtra was established on _____.
a) 4 May, 1960 b) 1 May, 1960
c) 5 May, 1960 d) 6 May, 1960
- x) _____ wrote the book of farmers 'Asud'.
a) Mahatma Phule b) Vitthal Ramji Shinde
c) Dr. Ambedkar d) Mahatma Gandhi

Q2) Write short notes (any four) :

[20]

- a) Nationalism
b) Servant society of India
c) Mulshi Satyagraha
d) Janaka Shinde
e) Hindu code bill
f) 1946 literary meeting in Belgaum

Q3) Answer the following questions.

[10]

- a) Explain the reasons for the rise of the extremism.
OR
b) Take a brief look at the Non-Cooperation movement in Maharashtra.

Q4) Answer the following questions.

[10]

- a) Give the review of peasant's movement in maharashtra.
OR
b) Discuss the Sanyukta Maharashtra movement.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा :

[10]

- i) भारतात पहिली रेल्वे साली धावू लागली.

अ) 1753	ब) 1853
क) 1854	ड) 1855
- ii) बाळशास्त्री जांभेकर यांनी वृत्तपत्र सुरु केले.

अ) दर्पण	ब) मराठा
क) केसरी	ड) निबंधमाला
- iii) काँग्रेसची स्थापना साली झाली.

अ) 1884	ब) 1885
क) 1886	ड) 1887
- iv) गीतारहस्य हा ग्रंथ यांनी लिहिला.

अ) स्वामी विवेकानंद	ब) दयानंद सरस्वती
क) लोकमान्य टिळक	ड) नामदार गोखले
- v) यांनी सातारा जिल्ह्यामध्ये प्रति सरकार चळवळ उभी केली.

अ) नागनाथअन्ना नायकवडी	ब) अण्णासाहेब डांगे
क) क्रांतिसिंह नाना पाटील	ड) एन.डी. पाटील
- vi)) 'शारदा' सदन ची स्थापना यांनी केली.

अ) रमाबाई रानडे	ब) पंडिता रमाबाई
क) ताराबाई शिंदे	ड) अनुताई वाघ
- vii) राजर्षी छत्रपती शाहू महाराजांनी 'मिस क्लार्क वस्तीगृह' मुलांच्यासाठी सुरु केले.

अ) मराठा	ब) अस्पृश
क) मुसलमान	ड) रामोशी

- viii) आंध्र राज्याची निर्मिती साली झाली.
अ) 1952	ब) 1953
क) 1954	ड) 1955
- ix) रोजी महाराष्ट्र राज्याची निर्मिती झाली.
अ) 4 मे, 1960	ब) 1 मे, 1960
क) 5 मे, 1960	ड) 6 मे, 1960
- x) शेतकऱ्यांचा आसूड हा ग्रंथ यांनी लिहिला.
अ) महात्मा फुले	ब) विठ्ठल रामजी शिंदे
क) डॉ. अंबेडकर	ड) महात्मा गांधी

प्र.2) टीपा लिहा (कोणतेही चार) :

[20]

- अ) राष्ट्रवाद
- ब) भारत सेवक समाज
- क) मुळशी सत्याग्रह
- ड) जनाक्का शिंदे
- इ) हिंदू कोड बिल
- फ) 1946 चे बेळगाव येथील साहित्य संमेलन

प्र.3) खालील प्रश्नांची उत्तरे सविस्तर लिहा.

[10]

- अ) जहालमतवादी उद्याची कारणे स्पष्ट करा.
किंवा
- ब) महाराष्ट्रातील असहकार चळवळीचा थोडक्यात आढावा घ्या.

प्र.4) खालील प्रश्नांची उत्तरे सविस्तर लिहा.

[10]

- अ) महाराष्ट्रातील शेतकरी चळवळीचा आढावा घ्या.
किंवा
- ब) संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीची चर्चा करा.

Seat No.	
---------------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) Examination, January - 2023**HISTORY (Optional)****DSC-D2 : History of India - I (1757-1857) (Paper - IV)****Sub. Code : 73371/77671****Day and Date : Monday, 16 - 01 - 2023****Total Marks : 50****Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.**

Instructions :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Select the correct alternative from the following: [10]

- i) The British East India Company established on December 31, 1600 in _____.
 - a) France
 - b) England
 - c) USA
 - d) Russia
- ii) Lord Dalhousie is known as _____.
 - a) Creator of Modern India
 - b) Grandfather of Modern India
 - c) Founder of Company Empire in India
 - d) All of the above
- iii) Raghobadada made a treaty of _____ with the British for the post of Peshwa.
 - a) Vasai
 - b) Surat
 - c) Salbai
 - d) Purandar
- iv) In 1765, Robert Clive introduced the Dual State System in _____.
 - a) Bengal
 - b) Mumbai
 - c) Awadh
 - d) Punjab
- v) _____ annexed Jhansi in accordance with the Doctrine of lapse.
 - a) Lord Curzon
 - b) Lord Dalhousie
 - c) Lord Wellesley
 - d) None of these
- vi) In this book, Lokhitavadi has discussed economic exploitation _____.
 - a) Lakshmidnyan
 - b) Centipede
 - c) Cause of Poverty in India
 - d) None of these

- vii) The British built _____ miles of railways in India till 1905.
- a) 288 b) 28,000
c) 40,000 d) 50,000
- viii) Home charges in 1921-22 of the total revenue during the British Government of India was increased to _____ percent.
- a) 50 b) 60
c) 70 d) 40
- ix) A meeting was organized by Santhala at _____.
- a) Bhaganidhi b) Nagpur
c) Assam d) Khandesh
- x) The Queen's Manifesto was published on November 1, 1858 at _____.
- a) Allahabad b) Delhi
c) Kanpur d) Ahmedabad

Q2) Write short notes on any Four out of six: [20]

- a) Third British - Mysore War.
b) Treaty of Vasai.
c) Qualities of Subsidiary Alliance.
d) Concept of Drain of Wealth.
e) Uprising of Ramoshi.
f) Rani Lakshmibai of Jhashi.

Q3) Answer the following questions in detail. [10]

- a) Write down information about the Battle of Plassey in 1757.

OR

- b) Write the details of Dual Government.

Q4) Answer the following questions in detail: [10]

- a) Write down the advantages and disadvantages of the Permanent Settlement.

OR

- b) Describe the effects of the Uprising of 1857.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील दिलेल्या पर्यायामधून योग्य पर्याय निवडून रिकाम्या जागा भरा. [10]

- i) 31 डिसेंबर, 1600 रोजी इंग्लिश ईस्ट इंडिया कंपनीची स्थापना मध्ये झाली.

अ) फ्रांस	ब) इंग्लंड
क) अमेरिका	ड) रशिया
- ii) लॉर्ड डलहौसी यास असे म्हटले जाते.

अ) आधुनिक भारताचा निर्माता	ब) आधुनिक भारताचा पितामह
क) भारतातील कंपनीच्या साम्राज्याचा संस्थापक	ड) वरील सर्व
- iii) राघोबादादांनी पेशवेपद प्राप्तीसाठी इंग्रजांशी तह केला.

अ) वसईचा	ब) सुरतेचा
क) सालबाईचा	ड) पुरंदरचा
- iv) सन 1765 मध्ये रॉबर्ट क्लाईव्ह याने दुहेरी राज्यव्यवस्थेची सुरक्षात मध्ये केली.

अ) बंगाल	ब) मुंबई
क) अवध	ड) पंजाब
- v) याने दत्तक वारस नामंजूर या धोरणाने झाशीचे राज्य खालसा केले.

अ) लॉर्ड कर्झन	ब) लॉर्ड डलहौसी
क) लॉर्ड वेलस्ली	ड) यापैकी नाही
- vi) या ग्रंथात लोकहितवादी यांनी आर्थिक शोषणाचे विवेचन केले आहे.

अ) लक्ष्मीज्ञान	ब) शतपन्ने
क) भारताला दारिद्र्य येण्याची कारणे	ड) यापैकी नाही
- vii) ब्रिटिशांनी भारतात सन 1905 पर्यंत मैल लांबीचे लोहमार्ग बांधले.

अ) 288	ब) 28,000
क) 40,000	ड) 50,000

- viii) सन 1921-22 मध्ये ब्रिटीश भारत सरकारच्या काळात होम चार्जेस एकूण महसुलाच्या
टक्क्यापर्यंत वाढला.
अ) 50	ब) 60
क) 70	ड) 40
- ix) संथाळानी येथे सभा आयोजित केली होती.
अ) भागनिधी	ब) नागपूर
क) आसाम	ड) खानदेश
- x) 1 नोव्हेंबर, 1858 रोजी येथे राणीचा जाहीरनामा प्रसिद्ध करण्यात आला.
अ) अलाहाबाद	ब) दिल्ली
क) कानपूर	ड) अहमदाबाद

प्र.2) खालील सहापैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा. [20]

- अ) तिसरे इंग्रज – म्हैसूर युद्ध
- ब) वसईचा तह
- क) तैनाती फौजेचे गुण
- ड) संपत्तीच्या निस्सारणाची संकल्पना
- इ) रामोशांचा उठाव
- फ) झाशीची राणी लक्ष्मीबाई

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. [10]

- अ) प्लासीच्या लढाईची सविस्तर माहिती लिहा.
किंवा
- ब) दुहेरी शासन पद्धतीची सविस्तर माहिती लिहा.

प्र.4) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. [10]

- अ) कायमधारा पद्धत म्हणजे काय सांगून तिचे फायदे तोटे लिहा.
किंवा
- ब) 1857 च्या उठावाचे परिणाम स्पष्ट करा.

Seat No.	
---------------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS)
Examination, January - 2023
ENGLISH (Optional)
DSC - C5 : Literature and Cinema (Paper - III)
Sub. Code : 73350/77650

Day and Date : Thursday, 19 - 01 - 2023

Total Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Complete the following sentences by choosing the correct alternative. [5]

- a) Angelo has promised to make Antipholus of Ephesus _____.
 - i) a ring
 - ii) a gold chain
 - iii) a bracelet
 - iv) an ear ring

- b) _____ is the name of the inn where Antipholus and Dromio were staying.
 - i) Centaur
 - ii) An abbey
 - iii) Mentor
 - iv) Medusa

- c) *The Comedy of Errors* is set in the city of _____.
 - i) Syracuse
 - ii) Corinth
 - iii) Ephesus
 - iv) Epidamnum

- d) Chhedilal is a _____.
 - i) a policeman
 - ii) a doctor
 - iii) goldsmith
 - iv) cook

- e) The film ‘Angoor’ is directed by _____.
 - i) Ram Gopal Verma
 - ii) Rajkumar Hirani
 - iii) Subhash Ghai
 - iv) Gulzar

B) Answer the following questions in one word/phrase/ sentence each: [5]

- a) Who was Luciana in *The Comedy of Errors*?
- b) Who delivers the necklace to Ashok at the rickshaw stand?
- c) In which hotel were Ashok and his servant Bahadur staying?
- d) What is a hobby of Ashok (D)?
- f) How could Aegeon avoid his execution?

Q2) Answer the following questions in about 250-300 words: [10]

- a) Discuss Adaptation as interpretation in the light of the texts prescribed for your study.

OR

- b) Write a detailed note on adaptation.

Q3) Answer the following questions in about 250-300 words: [10]

- a) Compare and contrast characters of Adriana and Luciana.

OR

- b) Write a detailed note on the major characters in the film, ‘Angoor’.

Q4) Write short notes in about 100-150 words each (Any four); [20]

- a) The ending of the film ‘Angoor’
- b) The rope episode in the film Angoor
- c) Andrew Davies and his ten secrets
- d) Tragic story of Aegeon
- e) Characteristics of Adaptation as Interpretation
- f) Fidelity in adaptation.

Seat No.	
---------------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) (Revised)**Examination, January - 2023****SOCIOLOGY (Optional)****DSC-D3 : Social Issues in India (Paper- III)****Sub. Code: 73372/77672****Day and Date : Tuesday, 17 - 01 - 2023****Total Marks : 50****Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.**

Instructions : 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences choosing the correct alternatives. [10]

- i) India is a _____ country.
 a) Communal b) Secular
 c) Fundamentalist d) Religious
- ii) _____ is not a social issue.
 a) Earthquake b) Crime
 c) Oppression of Woman d) Drinking
- iii) In India, P.C.P.N.D.T. Act was passed in _____.
 a) 1991 b) 1992
 c) 1993 d) 1994
- iv) _____ campaign was successfully implemented in Kolhapur with public participation.
 a) Beti Bachao b) Lek Vachava
 c) Savitrichya Leki d) Beti Bachao - Beti Padhao
- v) According to _____ unemployment in developed nations is mainly due to lack of effective demand.
 a) Lord Keynes b) Fair Child
 c) D. Melo d) Karl Pribram
- vi) Human Rights Protection Act came into existence in _____.
 a) 1948 b) 1983
 c) 1993 d) 2003

SI - 608

- vii) The _____ provides punishments for crimes committed through computers and internet.
- a) Information Technology Act b) Right to Information Act
c) Human Rights Act d) National Cyber Security Policy
- viii) As per 2011 Census, Sex-ratio of girls in India is_____.
- a) 914 b) 910
c) 916 d) 912
- ix) Human Right is a _____ form of natural rights.
- a) Modern b) Secular
c) Western d) Modern and secular
- x) According to _____, unemployment is involuntary idleness.
- a) D. Melo b) Gunnar Myrdal
c) Navgopal Das d) Lord Keynes

Q2) Write short answer on any four of the following. [20]

- a) Nature of social Issues
b) Causes of Female-Foeticide
c) Unemployment
d) Information Technology Act
e) Remedies on Communalism
f) Fundamental Rights in Indian Constitution.

Q3) a) Explain need to study social issues. [10]

OR

- b) Define female-foeticide and explain remedies for it.

Q4) a) Define unemployment and elucidate remedies for it. [10]

OR

- b) Define human rights and explain its history.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवतात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा. [10]

- i) भारत हा देश आहे.

अ) संप्रदायवादी	ब) धर्मनिरपेक्ष
क) मूलतत्ववादी	ड) धार्मिक
- ii) ही सामाजिक समस्या नाही.

अ) भूकंप	ब) गुन्हेगारी
क) स्थियांवरील अत्याचार	ड) मद्यपान
- iii) भारतात साली पी.सी.पी.एन.डी.टी कायदा अस्तित्वात आला.

अ) 1991	ब) 1992
क) 1993	ड) 1994
- iv) हे अभियान लोकसहभागातून कोल्हापूर येथे यशस्वीपणे राबविले गेले.

अ) बेटी बचाओ	ब) लेक वाचवा
क) सावित्रीच्या लेकी	ड) बेटी बचाओ–बेटी पढाओ
- v) विकसित राष्ट्रामधील बेरोजगारी ही प्रभावी मागणीचा अभाव असल्याने निर्माण होते असे

यांनी म्हटले आहे.

अ) लॉर्ड केन्स	ब) फेअर चाइल्ड
क) डी.मेलो	ड) कार्ल प्रिब्राम
- vi) साली मानवी हक्क संरक्षण कायदा अस्तित्वात आला.

अ) 1948	ब) 1983
क) 1993	ड) 2003
- vii) संगणक व इंटरनेटच्या माध्यमातून केल्या जाणाऱ्या गुन्हांसाठीची शिक्षेची तरतूद या कायद्यात करण्यात आली आहे.

अ) माहिती तंत्रज्ञान कायदा	ब) माहितीचा अधिकार कायदा
क) मानवी हक्क कायदा	ड) राष्ट्रीय सायबर सुरक्षा नीती

- viii) 2011 च्या जनगणनेनुसार भारतातील मुलांचे दर हजारी लिंग गुणोत्तर आहे.
अ) 914	ब) 910
क) 916	ड) 912
- ix) मानवी हक्क हे नैसर्गिक हक्काचे स्वरूप आहे.
अ) आधुनिक	ब) धर्मनिरपेक्ष
क) पाश्चात्य	ड) आधुनिक व धर्मनिरपेक्ष
- x) यांच्या मते, बेरोजगारी म्हणजे अनैच्छिक निष्क्रियता होय.
अ) डी. मेलो	ब) गुन्नार मिर्डाल
क) नवगोपालदास	ड) लॉर्ड केन्स

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही ‘चार’ वर थोडक्यात उत्तरे लिहा. [20]

- अ) सामाजिक समस्येचे स्वरूप
- ब) स्त्रीभूषणहत्येची कारणे
- क) बेरोजगारी
- ड) माहिती तंत्रज्ञान कायदा
- इ) संप्रदायवादावरील उपाय
- फ) भारतीय राज्यघटनेतील मूलभूत हक्क

प्र.3) अ) सामाजिक समस्यांच्या अभ्यासाची आवश्यकता स्पष्ट करा. [10]

किंवा

- ब) स्त्रीभूषणहत्येचा अर्थ सांगून त्यावरील उपाययोजना स्पष्ट करा.

प्र.4) अ) बेरोजगारीची व्याख्या देवून त्यावरील उपाययोजना स्पष्ट करा. [10]

किंवा

- ब) मानवी हक्काची व्याख्या सांगून मानवी हक्कांचा इतिहास विशद करा.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) Examination, January - 2023
GEOGRAPHY (Optional)
DSC-D19 : Soil Geography (Paper - III)
Sub. Code : 73388/77688

Day and Date : Thursday, 12 - 01 - 2023

Total Marks : 50

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All Questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Neat diagrams and maps should be drawn wherever necessary.
 - 4) Use of map stencils is allowed.

Q1) Choose the correct alternatives from the following questions : [10]

- a) Which of the following subject is dealing with study of soil?

i) Pedology	ii) Pedagogy
iii) Ecology	iv) Pomology
- b) Soil Geography is a subbranch of which Geography?

i) Physical Geography	ii) Human Geography
iii) Economic Geography	iv) Political Geography
- c) Pedology is a word derived from which language?

i) Latin	ii) English
iii) Greek	iv) Chinese
- d) Hans Jenny was a leading scientist from which country?

i) Germany	ii) Russia
iii) America	iv) India
- e) Which of the following is the process of soil structure and formation?

i) Political process	ii) Social process
iii) Cultural process	iv) Natural process
- f) What is the pH value of fertile soil?

i) Three	ii) Four
iii) Six to seven	iv) Nine to ten

P.T.O.

- g) Which of the following soil is related to the term Regur?
- i) Laterite soil
 - ii) Black Cotton soil
 - iii) Red soil
 - iv) Sandy soil
- h) Which of the following is not a method of conservation of soil?
- i) Forest conservation
 - ii) Nala bunding
 - iii) Flood control
 - iv) Excessive grazing
- i) Which element is most abundant in the 'O' layer of soil?
- i) Organic matter
 - ii) Calcium
 - iii) Minerals
 - iv) Iron
- j) What is measured using a Spectrophotometer?
- i) Organic carbon
 - ii) pH
 - iii) Lime
 - iv) E.C.

Q2) Write short notes (any four) : [20]

- a) Importance of soil Geography
- b) Soil salinity-acidity
- c) Silt soil of Konkan
- d) Remedy for soil degradation
- e) Soil sample tools
- f) Vermi compost porcess

Q3) Write in detail answer of the following question : [10]

- a) What is Soil Geography? Explain the scope of soil Geography.
OR
- b) Write in details of the soil formation process.

Q4) Write in detail answer of the following question : [10]

- a) Explain the genetic classification of Soil.
OR
- b) What is soil degradation? Explain the causes and effects of soil degradation.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) आवश्यक तेथे नकाशा व आकृत्या काढा.
 - 4) नकाशा स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.1) खालील प्रश्नांसाठी दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडा :

[10]

- अ) खालीलपैकी कोणता विषय मातीच्या अभ्यासाशी संबंधित आहे?
 - i) मृदाशास्त्र
 - ii) अध्यापनशास्त्र
 - iii) परिस्थितीकीशास्त्र
 - iv) फलशास्त्र
- ब) मृदा भूगोल ही कोणत्या भूगोलची उपशाखा आहे?
 - i) प्राकृतिक भूगोल
 - ii) मानवी भूगोल
 - iii) आर्थिक भूगोल
 - iv) राजकीय भूगोल
- क) पेडोलॉजी हा शब्द कोणत्या भाषेतून आला आहे?
 - i) लॉटिन
 - ii) इंग्रजी
 - iii) ग्रीक
 - iv) चिनी
- ड) हंस जेन्ही हे कोणत्या देशातील मुदा शास्त्रज्ञ होते?
 - i) जर्मनी
 - ii) रशिया
 - iii) अमेरिका
 - iv) भारत
- इ) खालीलपैकी कोणती माती रचना आणि निर्मितीची प्रक्रिया आहे?
 - i) राजकीय प्रक्रिया
 - ii) सामाजिक प्रक्रिया
 - iii) सांस्कृतिक प्रक्रिया
 - iv) नैसर्गिक प्रक्रिया
- फ) सुपीक मातीचे सामू (pH) मूल्य किती असते?
 - i) तीन
 - ii) चार
 - iii) सहा ते सात
 - iv) नऊ ते दहा
- घ) खालीलपैकी कोणती माती रेगुर या शब्दाशी संबंधित आहे?
 - i) जांभी मृदा
 - ii) कापसाची काळी मृदा
 - iii) तांबडी मृदा
 - iv) वालुकामय मृदा

- र) खालीलपैकी कोणती धुप नियंत्रणाची पद्धत नाही?
- i) वन संवर्धन
 - ii) बांधबंदीस्ती
 - iii) पूर नियंत्रण
 - iv) अति चराझ
- ल) मृदेच्या? थरात कोणत्या घटकाचे प्रमाण सर्वाधिक असते 'ओ'
- i) सेंद्रिय घटकाचे
 - ii) कॉल्शियमचे
 - iii) खनिजद्रव्याचे
 - iv) लोहाचे
- व) खालीलपैकी कोणते हे मृदा नमुना घेण्याचे साधन नाही?
- i) कुदळ
 - ii) फावडे
 - iii) लाकडी पट्टी
 - iv) हातोडी

प्र.2) टीपा लिहा (कोणत्याही चार) :

[20]

- अ) मृदा भूगोलाचे महत्त्व
- ब) मृदेची आम्लविम्लता
- क) कोकणातील गाळाची मृदा
- ड) मृदा न्हासावरील उपाय
- इ) मृदा नमुना साधने
- फ) गांडूळ खत प्रक्रिया

प्र.3) खालील प्रश्नांचे सविस्तर उत्तर लिहा.

[10]

- अ) मृदा भूगोलशास्त्र म्हणजे काय? मृदा भूगोलशास्त्राचे व्यापी स्पष्ट करा.
किंवा
- ब) मृदा निर्मितीची प्रक्रियेची सविस्तर माहिती लिहा.

प्र.4) खालील प्रश्नांचे सविस्तर उत्तर लिहा.

[10]

- अ) मृदेचे जैविक वर्गीकरण स्पष्ट करा.
किंवा
- ब) मृदेचा न्हास म्हणजे काय? मृदेच्या न्हासाची कारणे व परिणाम स्पष्ट करा.

